ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ 5

Σοφία

Εγκεφαλική παράλυση (κινητική αναπηρία)

Ηλικία	7 ετών
Τάξη	Α΄ Δημοτικού, γενικό σχολείο
Υποστήριξη	Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό (ΕΒΠ) για μετακίνηση και αυτοεξυπηρέτηση
Κύριο ζητούμενο	Εναλλακτικοί τρόποι γραφής, προσβασιμότητα χώρων, πλήρης συμμετοχή

Πριν ξεκινήσετε

Το περιστατικό είναι φανταστικό και γράφτηκε για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Οποιαδήποτε ομοιότητα με πραγματικά πρόσωπα είναι συμπτωματική. Στις εργασίες σας μη χρησιμοποιήσετε ποτέ στοιχεία πραγματικών παιδιών, ακόμη κι αν γνωρίζετε ένα παρόμοιο περιστατικό.

Οι εργασίες του μαθήματος αξιολογούν μόνο τις ψηφιακές σας δεξιότητες, όχι την ποιότητα της παρέμβασης. Το περιστατικό σάς δίνει ένα ρεαλιστικό περιεχόμενο για να δουλέψετε, και μια πρώτη γεύση από την εργασία που ίσως κάνετε στο μέλλον.

Γνωρίστε τη Σοφία

Η Σοφία είναι επτά ετών και πηγαίνει στην Α΄ Δημοτικού. Είναι κοινωνική και ζωηρή, ρωτάει συνεχώς «γιατί;», λατρεύει τις ιστορίες και στα παιχνίδια ρόλων είναι αυτή που μοιράζει τους ρόλους. Έχει εγκεφαλική παράλυση, που επηρεάζει κυρίως τα πόδια της και σε μικρότερο βαθμό το δεξί της χέρι. Για τις μεγάλες αποστάσεις χρησιμοποιεί αμαξίδιο, ενώ μέσα στην τάξη περπατά λίγα βήματα με στήριξη. Η νοητική της ανάπτυξη είναι τυπική για την ηλικία της.

Φέτος, που τα παιδιά μαθαίνουν να γράφουν, η Σοφία συναντά ένα μεγάλο εμπόδιο. Η γραφή με μολύβι είναι αργή και κουραστική, τα γράμματά της δύσκολα διαβάζονται και μετά από λίγα λεπτά πονάει το χέρι της. Η εργοθεραπεύτριά της προτείνει να δοκιμάσει στο σχολείο tablet με μεγάλο πληκτρολόγιο και φωνητική πληκτρολόγηση. Στις μετακινήσεις και στην τουαλέτα τη βοηθά μια βοηθός από το Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό.

Το σχολικό κτήριο έχει ράμπα στην είσοδο, αλλά η τουαλέτα για άτομα με αναπηρία βρίσκεται στον πρώτο όροφο, που δεν έχει ανελκυστήρα, και το γήπεδο φτάνει κανείς μόνο από σκαλοπάτια. Το σχολείο οργανώνει εκδρομή σε ένα αγρόκτημα και κανείς δεν ξέρει αν ο χώρος είναι προσβάσιμος. Ένας γονιός πρότεινε «η Σοφία να μείνει με τη βοηθό της στο σχολείο εκείνη τη μέρα». Η οικογένεια της Σοφίας πληγώθηκε πολύ.

Τι είναι η εγκεφαλική παράλυση; Τι είναι το κοινωνικό μοντέλο αναπηρίας;

Η εγκεφαλική παράλυση είναι μια ομάδα διαταραχών της κίνησης και της στάσης του σώματος. Οφείλεται σε βλάβη του εγκεφάλου που συνέβη πριν, κατά ή λίγο μετά τη γέννηση. Η βλάβη δεν επιδεινώνεται με τον χρόνο, αλλά οι ανάγκες του ατόμου αλλάζουν καθώς μεγαλώνει. Υπάρχουν πολλές μορφές και βαθμοί: κάποια άτομα έχουν ελαφριές δυσκολίες στο βάδισμα και άλλα χρειάζονται υποστήριξη σε

πολλές καθημερινές δραστηριότητες. Η εγκεφαλική παράλυση δεν σημαίνει νοητική αναπηρία. Κάποια άτομα έχουν και νοητικές δυσκολίες, αλλά πολλά, όπως η Σοφία, όχι.

Το περιστατικό της Σοφίας δείχνει καθαρά το κοινωνικό μοντέλο αναπηρίας. Η Σοφία δεν «αποκλείεται» από την εκδρομή εξαιτίας του αμαξιδίου της. Αποκλείεται αν ο προορισμός έχει μόνο σκαλοπάτια ή αν οι ενήλικες δεν σχεδιάσουν την εκδρομή για όλα τα παιδιά. Όταν αφαιρούνται τα εμπόδια, η συμμετοχή γίνεται δυνατή.

Λεξιλόγιο

Οι θεσμικοί όροι περιγράφονται απλοποιημένα, για να σας βοηθήσουν να κατανοήσετε το περιστατικό.

- **ΕΒΠ (Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό):** Προσωπικό που βοηθά μαθητές με αναπηρία στην αυτοεξυπηρέτηση, στη μετακίνηση και στη φροντίδα μέσα στο σχολείο.
- **ΕΕΠ (Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό):** Επαγγελματίες που εργάζονται στα σχολεία δίπλα στους εκπαιδευτικούς, όπως ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, λογοθεραπευτές, εργοθεραπευτές και φυσικοθεραπευτές.
- **Καθολικός σχεδιασμός:** Σχεδιάζουμε χώρους, υλικό και δραστηριότητες ώστε να είναι προσβάσιμα σε όλους από την αρχή, αντί να κάνουμε προσαρμογές εκ των υστέρων. Μια ράμπα εξυπηρετεί το αμαξίδιο, αλλά και το καρότσι του μωρού και τη βαλίτσα.
- **Κοινωνικό μοντέλο αναπηρίας:** Η οπτική ότι η αναπηρία δεν είναι μόνο χαρακτηριστικό του ατόμου, αλλά προκύπτει όταν το περιβάλλον (κτήρια, στάσεις, κανόνες) δημιουργεί εμπόδια στη συμμετοχή. Όταν αφαιρούμε τα εμπόδια, η συμμετοχή γίνεται δυνατή.
- **Υποστηρικτική τεχνολογία:** Κάθε συσκευή ή λογισμικό που βοηθά ένα άτομο με αναπηρία να κάνει κάτι που αλλιώς θα του ήταν δύσκολο. Παραδείγματα: αναγνώστης οθόνης, ανάγνωση κειμένου φωναχτά από τον υπολογιστή, φωνητική πληκτρολόγηση, προσαρμοσμένο πληκτρολόγιο.

Ποιοι εμπλέκονται

Γύρω από κάθε παιδί δουλεύει μια ομάδα. Αυτοί είναι οι ρόλοι που θα συναντάτε στις εργασίες του εξαμήνου για το περιστατικό σας:

- Εκπαιδευτικός της τάξης
- Βοηθός (ΕΒΠ)
- Εργοθεραπευτής/τρια
- Διευθυντής/Διευθύντρια του σχολείου
- Γονείς
- Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων (για την εκδρομή)

Τα ερωτήματα που τίθενται

Αυτά είναι τα ζητήματα που θα απασχολούσαν μια πραγματική ομάδα υποστήριξης. Δεν χρειάζεται να τα απαντήσετε «σωστά». Θα σας δώσουν όμως το περιεχόμενο για τις εργασίες σας.

- Ποιος τρόπος γραφής (μολύβι, tablet, φωνητική πληκτρολόγηση) εξυπηρετεί καλύτερα τη Σοφία, και σε ποιες δραστηριότητες;
- Ποιες αλλαγές χρειάζεται το κτήριο και ποιες προσωρινές λύσεις υπάρχουν μέχρι να γίνουν;
- Πώς οργανώνουμε μια εκδρομή που να είναι από την αρχή προσβάσιμη σε όλα τα παιδιά;

- Πώς απαντάμε με ευαισθησία σε προτάσεις που αποκλείουν ένα παιδί;

Σοφία μέσα στο εξάμηνο

Τα τεχνικά βήματα κάθε εργασίας είναι ίδια για όλα τα περιστατικά. Αλλάζει μόνο το περιεχόμενο. Ο πίνακας δείχνει πώς εντάσσεται το περιστατικό σας σε κάθε μάθημα. Τις ακριβείς οδηγίες θα τις βρίσκετε κάθε εβδομάδα στο Φύλλο Εργασίας.

#	Μάθημα	Τι θα κάνετε με αυτό το περιστατικό
1	**Διαχείριση αρχείων & συμπίεση**	Δημιουργείτε τον «Φάκελο_Υποστήριξης_Π5» και γράφετε μια περίληψη 5–7 προτάσεων για τη Σοφία, με δικά σας λόγια.
2	**Google Drive**	Η ομάδα του Περιστατικού 5 μοιράζεται τον φάκελο με τους ρόλους του κοινού πίνακα. Για σκέψη: Ο Σύλλογος Γονέων χρειάζεται πρόσβαση στον φάκελο της Σοφίας ή μόνο σε ένα έγγραφο για την εκδρομή;
3	**Κειμενογράφος Ι: Συνεργατική συγγραφή**	Συνεργατικό προσχέδιο ΕΠΕ για τη Σοφία: δυνατά σημεία, ανάγκες, στόχοι και προσαρμογές.
4	**Κειμενογράφος ΙΙ: Δομημένα έγγραφα**	Πρόταση Παρέμβασης με θέμα: «Σχέδιο πλήρους συμμετοχής: γραφή, χώροι και εκδρομή».
5	**Αναζήτηση πληροφοριών**	Ενδεικτικές λέξεις-κλειδιά: εγκεφαλική παράλυση γραφή tablet σχολείο · "cerebral palsy" handwriting "assistive technology" primary school
6	**Αξιολόγηση πηγών & βιβλιογραφία**	Συγκρίνετε μια επιστημονική πηγή με τον ιστότοπο μιας εταιρείας που πουλά υποστηρικτική τεχνολογία.
7	**PDF**	Φάκελος παραπομπής προς το ΚΕΔΑΣΥ: κοινό έντυπο συμπληρωμένο με στοιχεία της Σοφίας, σαρωμένη σημείωση παρατήρησης και η Πρόταση Παρέμβασης σε ένα PDF.
8	**Google Slides**	Παρουσίαση 6 διαφανειών για τον Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων, με θέμα την οργάνωση συμπεριληπτικών εκδρομών.
9	**Google Forms**	Ερωτηματολόγιο ελέγχου προσβασιμότητας που θα συμπληρώνει η ομάδα όταν επισκέπτεται πιθανούς προορισμούς εκδρομής.
10–11	**Υπολογιστικά φύλλα Ι & ΙΙ**	Σύνολο δεδομένων 30 σχολικών ημερών. Μέτρηση: Λέξεις που γράφει η Σοφία σε 10 λεπτά. Φάση «Κατά την παρέμβαση»: χρήση tablet με μεγάλο πληκτρολόγιο και φωνητική πληκτρολόγηση.
12	**Email & ασφάλεια λογαριασμού**	Email στους γονείς, email στο ΚΕΔΑΣΥ με τον φάκελο και ανακοίνωση προς τους γονείς της τάξης για την εκδρομή.
13	**Προσωπικά δεδομένα & ΤΝ**	Ψευδωνυμοποίηση μιας φανταστικής αναφοράς για τη Σοφία. Οι πληροφορίες για την κινητική κατάσταση και τις θεραπείες της Σοφίας είναι δεδομένα υγείας.

Για σκέψη

Δεν βαθμολογούνται. Κρατήστε τις στο μυαλό σας καθώς δουλεύετε με το περιστατικό.

- Τι πιστεύετε ότι ένιωσε η οικογένεια όταν άκουσε ότι η Σοφία «θα μπορούσε να μείνει στο σχολείο»;
- Βρείτε ένα εμπόδιο στο κτήριο του δικού σας Τμήματος για ένα άτομο με αμαξίδιο.
- Πώς το κοινωνικό μοντέλο αναπηρίας αλλάζει τον τρόπο που σχεδιάζουμε μια δραστηριότητα;